

Sant Cebrià fou un ric i poderós romà de Cartago, que deixà totes les comoditats de la vida que duia, per aplicar amb valentia les ensenyances de la revelació.

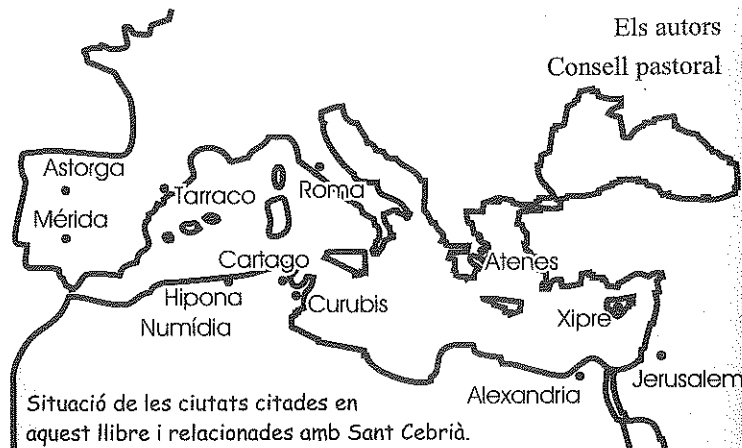
Visqué una vida agitada plena d'entrebancs, que sabé superar adequadament, no sense dificultats.

Us presentem els fets del testimoni de Sant Cebrià, en aquest petit llibret resumit, de lectura amena en capítols curts i organitzats.

Per comprendre aquesta obra no cal tenir estudis en teologia ni conèixer els detalls del cristianisme. Ella sola ja aporta els elements necessaris, deixant els aprofundiments per a altres publicacions.

Esperem que aquest llibret us sigui útil per créixer en l'esperit i per comprendre millor els inescrutables camins de Déu, igualment com ens ha succeït als autors durant la fascinant tasca de recollida de dades i redacció de l'obra.

Els autors
Consell pastoral

Situació de les ciutats citades en
aquest llibre i relacionades amb Sant Cebrià.

ANY SANT CEBRIÀ

1750 anys del testimoni de Sant Cebrià

EL TESTIMONI DE SANT CEBRIÀ

VIDA, PENSAMENT I OBRA.

ANY SANT CEBRIÀ

1750 anys del testimoni de Sant Cebrià

Parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix

Edició emmarcada en els actes del 1750è aniversari
de la mort de Sant Cebrià, organitzats per la
parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix,

amb l'esperança que,

conèixer els detalls de la vida d'una gran persona,
ens serveixi com a model a cadascú en el nostre
camí personal, amb la comunitat.

Text amb aprovació eclesiàstica

Edita: Parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix
1a edició: Setembre 2008

Dipòsit legal: B-41937-2008

EL TESTIMONI DE SANT CEBRIÀ

ÍNDEX

	pag.
1- Introducció	1
2- Context històric; la decadència de Roma.....	5
3- El descobriment de la fe: l'escàndol de la conversió.....	10
4- La consagració i la seva pastoral.....	13
5- La primera persecució.....	16
6- L'obra escrita de Sant Cebrià	19
7- El pensament de Sant Cebrià	23
8- Segona, tercera persecució i mort.....	31
9- La petjada de Sant Cebrià a Sant Cugat.....	35
10- Goigs del gloriós Sant Cebrià	37

1-INTRODUCCIÓ

Tascius Cecilius Ciprianus fou el nom complet en llatí, de Sant Cebrià quan es convertí al cristianisme.

De la vida de Sant Cebrià posterior al seu baptisme, en coneixem molts detalls interessants, gràcies a les 81 cartes que el mateix Cebrià va escriure i que encara es conserven, així com 12 tractats. A més, disposem de la biografia escrita pel seu deixeble Ponç i les actes del jutge romà que el condemnà. En canvi, de la vida anterior a la seva conversió, poques dades en tenim, ja que per Sant Cebrià, el seu baptisme significà néixer a una nova vida, i per tant no donà cap importància a la seva vida anterior. Tant és així que en tots els seus escrits posteriors, les referències sempre són a la Bíblia, o a Tertul·lià, escriptor cristià, i no féu ni una sola referència als autors pagans que havien format part de la seva anterior formació. Cebrià no mantingué una lluita contra la societat romana, senzillament la ignorà i vivia plenament la nova vida que havia descobert, i ho manifestava a les persones que poguéssin tenir al seu voltant. Malgrat tot, sabé conservar els amics pagans fins als últims dies de la seva vida.

Sant Cebrià nasqué en data difícil de precisar, entre els anys 200 i 210, molt probablement a Cartago, descendent d'una família procedent de Xipre, d'on deriva el seu sobrenom "Ciprianus", que sabem fou el primer que l'emprà. La seva família pertanyia a l'alta burgesia. Va créixer en un ambient ple de comoditats i pogué realitzar estudis superiors. Igual que els altres joves de la seva època, es dedicà a l'eloqüència que oferia les millors perspectives d'èxit. Sembla que exercí d'advocat i de mestre de retòrica. La seva formació literària va ser tan gran que, en el seu estil i forma, elegant i sòbria, revelarà durant molt de temps, un gust cultivat. A més de dedicar-se als estudis, també gaudia de les diversions pròpies del seu ambient social, fins que el seu amic Corneli l'inicià en el

Cristianisme i li provocà un tomb total a la vida. Cebrià descobrí en el cristianisme una forma de vida, que li semblava impossible d'aplicar en el món real. Li costà molt donar el pas de batejar-se perquè creia que no seria capaç d'abandonar la vida fàcil que duia i de renunciar a totes les seves comoditats, però en la carta "*A Donat*" expressa la seva sorpresa per haver assolit aquest canvi tan gran. Abans del Baptisme féu vot de continència i, de seguida, vengué els seus béns per a socórrer els pobres.

La conversió de Cebrià fou un escàndol en el seu entorn social. Encara que els cristians, ja representaven quasi la meitat de la població, aquests eren majoritàriament de classe baixa, i no era normal veure una persona acomodada, desprendre's dels seus béns per ajudar les classes inferiors, més tenint present que això li podia suposar la pèrdua de la vida. En canvi pels cristians va ser una agradable sorpresa. Tant és així que l'any 249 és elegit bisbe, només tres anys després de ser batejat i un any després de ser ordenat capellà. Una progressió que podríem definir de meteòrica i poc habitual.

Sant Cebrià inicià el seu episcopat preocupat per la relaxació dels cristians. Es portaven 30 anys sense persecucions, i els cristians, entre ells alguns bisbes, no estaven prou compromesos amb el cristianisme. Vivien en una certa relaxació moral, i Cebrià diu que algun bisbe "*resta com a simple gestor dels béns de la comunitat*".

Tot seguit, se succeïren una sèrie de calamitats que feren que Cebrià donés el màxim de si, i propiciés que l'Església avancés un altre pas.

Per un costat tres etapes de persecucions que ocasionaren un munt de màrtirs, crearen, a més de la reflexió sobre la mort, una problemàtica de com actuar davant dels cristians que no havien resistit i que havien renegat del cristianisme, anomenats apòstates, *lapsi* o *líbels*. Cebrià elegí una postura intermèdia, i aglutinà la

majoria de creients. Hi hagué, però, dos corrents d'integristes, els uns per més i els altres per menys, que se separaren de la majoria, i que ocasionaren un munt de reflexions a Sant Cebrià entre les quals la que més ha influït en les generacions posteriors: **La unitat de l'Església**. Cebrià, amb el seu tarannà d'amor, aconseguí reunificar tots els cristians de l'Àfrica.

En un altre moment, una epidèmia de pesta bubònica causà mortaldat entre la població. Per evitar el contagi, els pagans abandonaven despietadament familiars i criats malalts a la seva sort. Els cristians, encapçalats, motivats i exhortats, per Cebrià, tingueren cura dels malalts tant si eren cristians com si no ho eren. Per Cebrià, la pesta fou un signe: si la persecució de Deci havia estat una exhortació sobre l'amor de Déu, la pesta era, ara, un examen sobre l'amor al proïsme.

Una altra calamitat fou la devastació de Numídia per un exèrcit de bàrbars. Molts cristians caiguéren en mans dels bandits i només se'ls salvà gràcies a un tribut que Cebrià aconseguí recollir a Cartago.

A conseqüència de les persecucions, Sant Cebrià compartí ministeri amb cinc Papes, tots màrtirs a mans dels magistrats Romans. Fabià que fou el primer, molt admirat per Cebrià, el segon Corneli, amb qui va estar molt d'acord amb diversos temes, el tercer Luci, amic de Cebrià però a qui només tingué ocasió d'enviar-li una carta per felicitar-lo per la confessió, el quart Esteve I amb qui mantingué unes tenses relacions per diversos afers, i el cinquè Sixt II anomenat "*el Papa bo i pacífic*", que permeté a Cebrià reconduir les discrepàncies amb l'anterior Papa.

Malgrat les divergències amb Esteve I, Cebrià defensà la primacia espiritual i moral del Papa de Roma. A Cebrià se'l considera un dels pares de l'Església, fort defensor de la seva unitat.

En el seu tracte personal va ser capaç d'assolir l'equilibri cristià; blonor amb fermesa, condescendència amb rigor. Fou home de contrastos: pacífic en els desitjos, però a la vegada enèrgic i tenaç.

Cebrià fou pragmàtic, lúcid, amb el do de la saviesa pastoral, amb un profund coneixement dels homes i de les coses. No pretengué crear una teologia per a posteriors generacions, sinó que es limità a resoldre els problemes dels seus fidels contemporanis. Malgrat tot, la profunditat i l'encert dels temes que tractà han influït en l'Església, fins i tot en el concili Vaticà II. Va ser molt llegit a l'Edat Mitjana, i fins a Sant Agustí els escriptors citen Cebrià al costat de les escriptures i les cartes dels apòstols.

Cebrià fou un escriptor de molta qualitat. Segons el tipus d'escrit emprava el llatí culte parlat, o un llenguatge més retòric. Fins i tot creà un nou gènere literari: les confessions, per tal de poder comunicar els seus sentiments.

Cebrià a l'any 250 junt amb Tertul·lià seran els primers escriptors cristians llatins, i encara que costi de creure, no és fins a aquestes dates que la Bíblia és traduïda al llatí.

2- CONTEXT HISTÒRIC; LA DECADÈNCIA DE ROMA.

Conèixer bé la situació històrica i social que visqué una persona, ajuda a la comprensió de les seves accions. En aquest capítol veurem, en primer lloc, la situació moral de la societat romana, després la situació cultural, i acabarem en les característiques de la societat cristiana.

Es coneix perfectament la societat romana contemporània de Cebrià, gràcies a la carta "*A Donat*" redactada poc després del seu baptisme, el primer dels seus escrits que es conserven. Sant Cebrià ens hi relata la decadència de la societat romana i la doble moral existent. En la resta d'escrits ja no farà cap referència a la societat pagana, i se centrarà en el guiatge dels seus fidels i en l'estudi de la Bíblia.

La carta "*A Donat*" són les confessions de Sant Cebrià. Per poder expressar els seus sentiments, Cebrià inventa aquest gènere literari, que després trobarà continuïtat en Sant Agustí i d'altres. Hi ha qui considera que aquesta obra forma part de la penitència voluntària de Sant Cebrià pels pecats comesos abans de la seva conversió al cristianisme. Encara que en cap moment cita en quins dels pecats caigué, hom ho pot imaginar per l'èmfasi de la redacció.

Avui dia, alguns dels fets que Sant Cebrià denunciava, continuen malauradament encara actuals als nostres dies, i, fins i tot, hi ha qui els defensa en nom d'una suposada modernitat.

El primer mal que cita Cebrià són els camins infestats de bandits, els mars assetjats de pirates, i guerres cruentes entre exèrcits. Es lamenta que a l'assassinat se'l consideri un crim, quan es realitza privadament, però que sigui una virtut quan es realitza en nom de l'estat o al circ. Referent als combats de gladiadors, els defineix com a "*un espectacle per saciar amb sang la passió de cruels espectadors. On es mata un home per donar plaer a un altre*".

home".

Cita una esfereïdora imatge d'un noi jove, el qual voluntàriament, per intentar assolir la glòria, lluita amb els lleons, i és devorat, davant dels pares i dels germans, mentre que els espectadors que estan al costat se'n burlen. La mare mor de pena. Imatge escrita molt emotivament que, per la vivesa de l'explicació, bé podria haver estat viscuda per algun familiar seu.

Les seves crítiques al teatre, ens en recorden algunes d'actuals a la televisió i part del cinema. Referent a les tragèdies diu que serveixen per evocar en forma plàstica, abominables crims antics: parricidis i incests, fets per guerrers idolatrats, de tal forma que es converteixen en exemples, i fins i tot **"els miserables poden dir que els seus delictes són actes religiosos"**. Referint-se a les comèdies diu que ensenyen ximpleries. Així l'adulteri, la violació, l'incest, apareixen com a coses gracioses, en lloc de deplorables. Com més ximple sigui l'actor i més abominable el crim, més aplaudiments recull. Cebrià no té pudor al sexe, sinó a com es presenta i quines actituds es potencien; en la frase **"tot l'honor i el vigor del sexe es desvirtuen"** deixa clar que el sexe no és quelcom de dolent. En definitiva, es lamenta que en el teatre es fomenti allò obscè i els vicis, que és un mal exemple pels espectadors, i que s'hi ensenyin totes les barbaritats que es poden arribar a fer.

Descriu com aquestes atrocitats realment succeeixen a la vida privada. Amagat en la pròpia casa o en els bordells, la gent fa actes que després critica en públic, i que serien un crim només en veure'ls perpetrar. Com més privat és el lloc més gran és la bogeria. **"Barons que es llancen sobre altres homes amb desitjos irrefrenables. Realitzen actes que ni tan sols ells mateixos poden aprovar"**.

Com a advocat descriu també la corrupció de la justícia. Expressa que, **"l'advocat enganya el jutge, el testimoni declara contra la**

veritat, el jutge ven la sentència, i hi ha qui calumnia, qui altera un testament, qui aixeca fals testimoni,... A canvi de diners pateixen els innocents i no passa res als culpables". Cebrià sentència, **"Ser innocent entre culpables és ja un delictes, i qui no imita els dolents, els ofèn. Les lleis estan d'acord amb el pecat, i acaba essent lícit allò que tothom fa."**

Crítica el poderós que ha arribat al poder adulant els que ja hi eren i una vegada en el poder és falsament afalagat pels qui volen els seus favors. Quan deixa el poder, s'adona del mal negoci que ha fet. Es refereix també, a aquells que mantenen el poder a base de diners i de fer por als súbdits; la mateixa por que fan, la pateixen ells, encara que ho dissimulin. **"En la mesura que no permet que estiguin segurs els súbdits, en aquesta mateixa mesura es fa necessari que no estigui segur ell mateix."**

Referent als rics explica que no són feliços, no dormen, que fins i tot en diversions i banquets estan ansiosos, pendents que no els robin, o assassinin per apoderar-se dels seus béns; **"es troben encadenats per l'or. Més que posseir riqueses, les riqueses els posseeixen."** Els critica que acumulin i amaguin la riquesa i no només no la comparteixin sinó que tampoc la utilitzin **"La posseeixen solament amb aquesta finalitat: que ningú més no la pugui posseir. Anomenen béns a allò que utilitzen només per al mal. Quina ironia !!!"**

Aquest és el retrat que Cebrià fa de la societat que visqué, la qual li provocà un rebuig tan gran, que, a partir del seu baptisme, la ignorà totalment.

Referent a la cultura de Cartago cal saber que la Fenícia, i avui tunisenca Cartago, fou al segle III un important centre romà d'estudis jurídics i retòrics. És curiós, i força desconegut del públic en general, que des del segle I a Roma existia un gran hel·lenisme i estava de moda el grec: en els cercles cultes parlaven, escrivien i

imitaven el grec, fins al punt que Juvenal poeta llatí - al final de segle I exclama en les seves famoses sàtires que no pot suportar una Roma grega. En canvi les ciutats occidentals de l'Imperi, no estaven tan hel·lenitzades, i es comunicaven majoritàriament en llatí.

Àfrica, i la capital Cartago, no pas Roma, fou el centre des del qual s'irradià la primera literatura cristiana en llatí. El document més antic de la història de l'Església escrit en llatí data de l'any 180 i tracta de les actes dels màrtirs escilitans a l'Àfrica. Tertul·lià (Cartago 160-220), fou el primer escriptor cristià en llatí tot i que també escrivia en grec. Generalment les seves obres en llatí eren la traducció de l'original escrita en grec. L'ús de la llengua llatina per part de Tertul·lià, és fruit d'una necessitat pràctica d'arribar als fidels, que desconeixien la llengua hel·lènica. Coneixia a fons les obres cristianes anteriors escrites en grec, provinents d'orient i d'occident, i representà la connexió del grec al llatí cristians. Malgrat que no es conegueren Tertul·lià fou el gran mestre per Cebrià. Cebrià n'estudiava contínuament la seva obra, la qual cosa li serví per absorbir la saviesa dels anteriors escriptors cristians.

La primera traducció oficial en llatí de la Bíblia, fou *"La Vulgata"* traduïda de l'hebreu per Sant Jeroni, pels voltants de l'any 400, que s'aprovà al concili de Trento. Però 200 anys abans, en temps de Tertul·lià, existien diverses traduccions de la Bíblia circulant entre els seus compatriotes, les quals no es cansa de criticar per creure-les no suficientment ben traduïdes. Tertul·lià escriu les seves obres basant-se en el text en grec de la Bíblia, i el tradueix. En temps de Cebrià ja hi ha una redacció definitiva en llatí de molts llibres de la Bíblia, en el benentès que encara no existia unanimitat de quins llibres havien de compondre el cànon de la Bíblia, la qual cosa no s'acordà fins al Concili de Trento. Cebrià usa sempre les mateixes paraules per a les mateixes cites de la Bíblia, cosa impensable sinó hi hagués una traducció en llatí. Coneixem que sant Pacià, 310-

390, bisbe de Barcelona, feia servir una Bíblia en llatí provinent d'Àfrica, i anterior a *"La Vulgata"*, la qual cosa il·lustra la importància d'Àfrica en l'església llatina en els primers segles.

Situem Cebrià en aquest ambient de floridesa cristiana. En forma part com a peça fonamental, però, en el fons, és únicament una persona més, dins una comunitat en esplendor.

En aquell temps, l'Església estava ja molt ben organitzada i hi existien tots els graus de la jerarquia: bisbes, sacerdots, diaques, subdiaques, acòlits, exorcistes i lectors, i els laics estaven organitzats en: catecúmens, penitents, fidels batejats, viudes, verges, i confessors. La comunitat es reunia sovint en els concilis, on s'hi trobaven els bisbes i bona part de laics. El poble no estava distant del clergat amb qui col·laborava àmpliament, i es trobava activament present en l'elecció dels capellans i bisbes, així com en la seva destitució, colofó de la comunió existent en totes les accions de la comunitat.

Els cristians representaven ja quasi la meitat de la població. Una dada significativa són els 87 bisbes africans que es reuniren l'any 256 en un Concili organitzat per Cebrià, i el comentari de Tertul·lià l'any 212 al procònsol Escàpula, *"nosaltres els cristians, som una multitud immensa, quasi la majoria a cada ciutat"*. És cert, però el nivell de penetració del cristianisme era més elevat en les classes baixes, que entre les classes acomodades, en les quals el fet de compartir els béns, era sempre un eixell important en la decisió d'incorporar-se a la fe. Les classes benestants consideraven el cristianisme com a un tarannà propi dels pobres, que comprometia els seus privilegis. Per aquest motiu la conversió de Cebrià fou un escàndol al seu entorn. Tertul·lià l'any 197 descriví aquesta situació; *"Van pel món cridant que els cristians envaeixen la ciutat; cristians als camps, a les ciutats, a les illes; consideren un perjudici lamentable el fet que persones de tot sexe, edat, condició i, fins i tot dignitat, es facin cristians"*

3- EL DESCOBRIMENT DE LA FE: L'ESCÀNDOL DE LA CONVERSIÓ

Sant Cebrià estava submergit en una vida de vicis morals, que li facilitaven la seva condició social, i l'adulació de companys, que volien aconseguir els seus favors. La ideologia del paganisme era paupèrrima, i en el fons s'adonava que aquells comportaments no l'acabaven de satisfer plenament. L'amistat amb un sacerdot cristià de la seva mateixa edat, Cecili, de qui posteriorment manllevà el nom, l'inicià en el coneixement de les ensenyances cristianes. Aquest sacerdot l'invità a llegir la Bíblia i a Tertul·lià. Cebrià hi trobà la resposta que cercava i quedà totalment captivat. Tant és així, que en tots els escrits que ha deixat, fa referències només a aquests dos textos, tot i conèixer a fons els autors clàssics romans.

Tertul·lià, pensador cristià de Cartago, el qual es considera el pare del llatí cristià, era exagerat i rígid. Aquesta manera de ser li ocasionà problemes amb els seus contemporanis, fins al punt que fou durant força anys excomunicat en el cisma dels "montanismes". Acabà però, retornant a l'Església. Contràriament, Cebrià, tot i recollir les seves idees, les explicava de manera molt més eloqüent i tranquil·la, amb la qual cosa la seva obra fou molt més llegida que la de Tertul·lià qui morí l'any 220. Sembla que amb Cebrià no es conegueren personalment.

Després de llegir la Bíblia i a Tertul·lià, Cebrià es convenç que el cristianisme és la revelació de Déu. És l'Ésser Suprem que ens estima, ens instrueix de com hem de viure, i a través de la seva llum, ens mostra la realitat de la vida. Malgrat tot però, li sembla impossible abandonar la vida còmoda i plaent que duu, sense recaurehi. Ell mateix relata aquest procés en la carta "A Donat"; *"Quan estava prostrat en les tenebres de la nit, quan anava sotsobrant en les aigües d'aquest món borrascós, i seguia en la incertesa del camí de l'error, ignorant la meua vida, lluny de la*

veritat i de la llum, creia pels meus mals hàbits de llavors, que era cosa difícil i sens dubte dura, allò que prometia la divina misericòrdia. Això és, que pogués renèixer de nou i que, animat de nova vida pel bany d'aigua de la salvació, deixés allò que havia estat, romanent en unió, i arribés a ser un home nou en el cos i en la ment. Com és possible, em deia, un canvi tant gran?(...) Com s'adaptarà a un vestir senzill, qui lluí, cridant l'atenció, preciosos vestits teixits amb or i porpra, qui gaudí de poder i dignitat? Aquesta persona no podrà convertir-se sense més en un simple i discret ciutadà".

Cebrià rebé el Baptisme amb tal predisposició, que per a ell fou experiència inoblidable. En la carta, en un bonic text que ha esdevingut clàssic de la regeneració, explica la seva sorpresa i admiració per la força que en rebé, i que li va permetre realitzar el canvi tan anhelat: *"Però després que quedaren esborrades amb l'aigua de la regeneració, les taques de la vida passada i s'infongué la llum en el meu esperit transformat i purificat, després que em canvià en un home nou per un nou naixement, la infusió de l'Esperit celestial, a l'instant s'aclariren els dubtes de manera meravellosa, s'obrí allò que estava tancat, es dissiparen les tenebres, es tornà fàcil allò que abans era difícil, es féu possible allò que es creia impossible, de manera que vaig poder reconèixer que provenia de la terra la meua anterior vida carnal, subjecte als pecats, i que era cosa de Déu, allò que ara estava animat per l'Esperit Sant."*

Convertir-se significà per a Sant Cebrià aplicar de ple, les virtuts cristianes de la caritat i la castedat, a més del sacrifici de la renúncia a les lletres profanes que havia ensenyat abans del Baptisme. Cebrià donà els seus béns als pobres, si bé mantingué la casa, on molt probablement passà a treballar la terra i donà ocupació als germans cristians. Cebrià féu seva aquella paràbola de Jesús que diu que *"amb el regne del cel passa com amb aquella persona que troba un*

tesor amagat en un camp. El torna a amagar i ven tot el que té per comprar aquell camp."

Cebrià, també abans del Baptisme i per iniciativa pròpia féu vot de continència. En aquella època els capellans es podien casar i, per tant, el vot de continència no era obligatori, però sí que era una opció majoritària. Potser el seu excés de la vida anterior també l'influï en aquesta decisió.

En aquell temps, igual que ara, els cristians només es podien batejar un cop. Coneixien bé el significat de ser cristià, i s'atenien al ferm compromís de seguir el camí de Jesús, amb tot el que això significava. La catequesi dels qui es volien batejar era molt més llarga i profunda que l'actual. Quan hom es batejava ja feia temps que s'havia rumiat la decisió. El funcionament del bateig d'aquella època s'assemblaria més als actuals vots d'ingrés a un monestir. Valgui per exemple, Santa Perpètua, també filla de Cartago, la qual fou batejada a la presó poc abans de morir màrtir, vers l'any 202 juntament a Santa Feliciano, per ser i haver confessat ser cristiana.

Sant Cebrià, com que era persona molt culta i estudiosa, quan fou batejat ja era quasi un erudit del Cristianisme, tal com demostra el contingut de la carta "*A Donat*", escrita poc després de ser batejat. Per això no és d'estranyar que fos ordenat capellà només dos anys després del seu bateig.

4- LA CONSAGRACIÓ I LA SEVA PASTORAL

Sant Cebrià s'ordenà capellà l'any 248, i l'any següent, en morir el bisbe Donat, fou proclamat bisbe per aclamació del poble, gràcies al prestigi que tenia entre la comunitat cristiana. Malgrat tot, cinc preveres protestaren aquesta elecció, en considerar que era massa novell. Sant Cebrià pogué fer de bisbe només durant 9 anys, i compartí ministeri amb cinc Papes tots ells màrtirs de les persecucions romanes.

Cebrià inicià el seu ministeri dedicant-se abrevament als seus fidels, fent col·lectes per als pobres, o bé responent les consultes que si li demanaven, estudiant a fons la Bíblia. Cebrià no deixà mai d'atendre les necessitats dels pobres, ni tan sols quan en la primera persecució s'hagué d'amagar. A més Cebrià renyava amb amarguesa alguns bisbes per haver-se relaxat excessivament durant els quasi 30 anys sense persecucions, els quals acusà d'haver-se convertit, quasi exclusivament, en gestors de diners i els exhortà a redreçar el seu camí.

Després de la primera persecució, Cebrià es trobà amb l'efecte contrari; força desconcert i enrenou, sabé posar-hi ordre i aconseguí fer raonar els sectors laxistes i integristes.

Llavors succeïren dues calamitats; uns bàrbars devasten Numídia: molts cristians cauen en mans dels bandits i només se'ls salva gràcies a un tribut que Cebrià aconseguirà recollir a Cartago; la segona i molt més greu, fou l'epidèmia de pesta bubònica que del 252 al 254, assolà Cartago. Tothom tenia por i, per evitar el contagi, abandonaven despietadament els familiars. Segons Ponç, el biògraf de Cebrià, "*Jeien per tota la ciutat cossos humans. Per tots els carrers hi havia cadàvers vivents que, a la vista de la sort comuna de tots, demanaven pietat als que passaven. Ningú no es preocupava d'altra cosa que no fos la seva pròpia salvació, ningú no tremolava en pensar que la desgràcia el podia atrapar, ningú no feia als altres allò que voldria que li haguessin fet a ell*"

Cebrià no considerarà aquesta calamitat com un càstig, com se solia considerar, -també s'hi considera fins i tot avui en dia-, sinó que descobrí en la dificultat una ajuda per a ser millor cristià. Déu és el nostre Pare, i com tot bon pare, quan veu que el seu fill, ja ha superat una dificultat, el deixa accedir a una altra de més difícil per tal que segueixi creixent.

La persecució de Deci havia ajudat a comprendre l'amor de Déu. La pesta ara, havia d'ajudar a comprendre millor l'amor al proïsme. Immediatament intervé reclamant caritat als cristians i organitzant l'auxili. Segons Ponç, els cristians, no només ajudaven els seus, sinó també els que no eren cristians. Succeí, llavors, que en l'amor al proïsme i en estar contínuament davant de la mort els cristians trobaven un fervent amor a Déu. Segons Cebrià, l'únic temor que tenien els cristians a la pesta, era que si els atacava quedarien privats de tenir la possibilitat d'assolir la corona del martiri. És curiós que no es considerés d'igual valor el martiri, que morir per la pesta per haver acomplert la voluntat de Déu.

La fama de Cebrià, de culte i assenyat, arribà molt lluny. Tant és així, que les comunitats de Lleó - Astorga i de Mérida a Hispània, li feren una consulta. En aquestes comunitats els bisbes anteriors havien estat *libels*, -havien burlat la persecució romana amb un certificat fals- i d'acord a les normes establertes, la comunitat degradà els bisbes i n'elegí de nous. El Papa Esteve I a sol·licitud dels bisbes anteriors, recomanà que aquests continuessin, cosa que a una part de la comunitat no li semblà adequada. La resposta de Cebrià fou que, en aquesta ocasió no fessin cas a les recomanacions del Papa, i que els bisbes vàlids eren els nous. Aquest afer li reportà recels mutus amb el Papa Esteve I.

Encara hi hagué una altra consulta en què Cebrià hagué de dur la contrària al Papa, amb tota la raó. El problema greu entre Cebrià i Esteve I, fou el que feia referència a rebatejar els qui havien rebut el baptisme de mans d'un bisbe cismàtic. La tradició romana no

rebatejava aquests fidels, mentre que l'africana considerava que aquest baptisme no tenia validesa i calia rebatejar-los. Així es feia des de Tertul·lià i s'havia aprovat en un Concili. Cebrià féu seu aquest raonament i el defensà amb energia. Com que a Numídia hi havia un grup de bisbes que sol·licitaven aclariments, a principis del 256 es tornà a debatre aquests afer en Concili i els bisbes enviaren els acords al Papa. Aquest respongué, amb la carta 74, on imposava la tradició romana. La carta no entrava en raonaments, i mig amenaçava Cebrià d'expulsar-lo de la comunitat, és a dir d'excomunicar-lo, considerar-lo heretge. Cebrià i bona part de l'Església de Cartago, s'enfadaren amb la resposta i les relacions amb Roma es tensaren. Cebrià convocà un altre Concili i acceptà a mitges les directrius del Papa, però donà llibertat als bisbes d'Àfrica perquè actuessin segons creguessin convenient.

Aquest afer torbà considerablement Cebrià. Ell que tant havia defensat la unitat de l'Església, ara es trobava implicat en aquest afer. Cebrià respongué amb una carta desesperada, que si no s'analitza a fons es pot interpretar com a exclusivament moguda per l'orgull.

Comenten alguns historiadors, que en aquesta ocasió el Papa no va estar prou encertat en el seu plantejament. No raonà la resposta, posà un exemple inadequat, i l'amenaça d'excomunió sembla desmesurada. Potser en la resposta del Papa hi influïren els afers anteriors, però és una llàstima que no raonés la resposta ja que possiblement Cebrià hauria reaccionat diferent. Allò que més inquietà Cebrià fou l'exemple que cità el Papa; per tota justificació digué, "*els cismàtics no rebategen els qui vénen de l'Església catòlica, i per tant nosaltres tampoc no ho hem de fer*"; imagineu-vos la reacció de Cebrià interpretant que el Papa prenia per model els qui Cebrià creia pecadors!. És evident que en aquest sentit els pensaments i les intencions d'Esteve I i de Cebrià eren molt diferents i allunyades.

Cebrià tampoc no estigué gaire encertat. Segurament pensà que el Papa tornava a elegir la posició fàcil com en els altres dos afers. Cebrià però acabà reaccionant adequadament, cercant en l'escriptura referències a la paciència, i en deixà escrit un preciós tractat. La tibantor amb Roma s'acabà en morir el Papa Esteve, i amb l'elecció d'un nou Papa Sixt II "bisbe bo i pacífic".

Durant el seu mandat, Cebrià consultà cinc vegades la comunitat reunida en Concili, és a dir l'assemblea de cristians. Segons la importància dels temes a tractar, hi assistien més o menys bisbes amb els respectius fidels. Al Concili de l'any 252 hi assistiren 42 bisbes, al de l'any 253, 66, al Concili del 254 només 37, al de l'inici de l'any 256, n'hi assistiren 71, i al del final del 256, 87.

5- LA PRIMERA PERSECUCIÓ

Deci, militar de renom, és proclamat emperador l'any 249, el qual decreta de seguida i arreu la persecució dels cristians. No es coneix amb certesa per quina raó Deci la decretà. És la primera que afecta tots els cristians de l'Imperi, si bé ja n'hi havia hagut moltes altres, però sempre d'àmbit local. -Sant Esteve fou lapidat quatre anys després de Jesús, i Sant Pere, a Roma, uns 30 anys després i 30 anys abans de Cebrià, a Cartago, també ja n'hi havia hagut-. És probable que el fet que els últims set emperadors haguessin mort violentament, ja sigui al camp de batalla o per assassinat, fes que Deci pensés que els déus romans estaven disgustats, i per aquest motiu obligà tothom a adorar els déus pagans. Trobà forta resistència entre els cristians, i s'hi acarnissà amb crueltat. Resultà ser la persecució més cruenta fins al moment, i deixà gran quantitat de màrtirs. Una de les primeres víctimes a Roma, fou el Papa Fabià.

Cebrià, igual que altres bisbes d'Orient i Occident optà per amagar-se i reservar-se. No se'n coneix el lloc ni com. Li semblà millor per a la seva Església, fer-ho així, a fi de no excitar més el furor dels

magistrats romans contra els seus fidels. L'Església aprovava l'actitud d'amagar-se per no ser capturat, però rebutjava que, en cas de ser pres s'adorés els déus pagans encara que fos per salvar la vida.

Malgrat tot, Cebrià tingué problemes amb diversos sacerdots i fidels que li reprovaren que s'amagués. Deien que una cosa era no tenir l'obligació de presentar-se als magistrats i l'altra era amagar-se. Cebrià hagué de justificar-se en una carta, on al·ludeix a freqüents visions i somnis, que li recomanaven reservar-se.

Cebrià restà amagat més d'un any, fins a la Pasqua de 251, en què, amb la mort de Deci en una batalla contra els gots, minvava considerablement la persecució. Malgrat tot, des del seu amagatall, vetllava pel seus fidels. Nomenà una comissió de dos bisbes, Caldoni i Herculà i dos preveres Rogacià i Numídic, a través dels quals feia arribar ajudes als necessitats i vetllava per la salut cristiana dels seus fidels.

Des de l'amagatall escriví les cartes de la 5a a la 20a en les quals hi podem observar l'admiració pels *màrtirs* i *confessors*, i comprovem com està d'atent a les necessitats dels seus fidels, dóna normes per tractar el tema dels *lapsi*, però esperà el retorn de la pau per adoptar solucions definitives amb el consens de tothom.

En tornar es trobà amb un repte important a la comunitat cristiana. Per un costat hi havia els *confessors*, que eren cristians que havien confessat ser-ho davant dels magistrats romans, però per diversos motius no els havien executat, tot i que havien patit presó i vexacions horribles la majoria de vegades. Per l'altre hi havia els *lapsi* que eren els qui havien fet sacrificis als déus pagans per salvar la vida, entre els quals hi havia capellans. També hi havia els *libels* que encara que no havien fet sacrificis a l'altar idolàtric, havien aconseguit un libel, document dels magistrats romans, com si ho haguessin fet.

En la comunitat d'aquell temps, hi havia distintes opinions; alguns defensaven la readmissió dels cristians sense cap penitència. És el cas dels 5 bisbes que havien discrepat de l'elecció de Cebrià, que fins i tot elegiren com a bisbe l'any 249, Fortunat en lloc de Cebrià, creant un cisma a Cartago. D'altres defensaven que un *lapsi* mai no podia ser readmès a l'Església, perquè era imperdonable. Aquest corrent elegí un Papa alternatiu a Corneli, Novacià, creant un altre cisma en aquest cas a Roma, però que arribà fins Àfrica on van nomenar Màxim, bisbe de Cartago.

Alguns confessors donaven bitllets de pau als *lapsi* per tal d'intercedir davant els bisbes perquè els perdonessin, o almenys alleugessin la penitència, la qual cosa provocà algun abús, ja que es donava el cas de bitllets de pau signats per màrtirs. Tot plegat creà una gran confusió que Cebrià sabé resoldre d'acord amb el seu pensament. Defensà una postura intermèdia, d'enorme equilibri i discreció. Creia que la penitència era saludable per a la fe i per tant necessària, i a la vegada el perdó no es pot negar ja que llavors aboques la persona a la desesperació en no poder salvar-se. Als *lapsi* que demanaven sincerament la readmissió, els imposava una penitència prolongada i una confessió pública, i si eren capellans perdien aquesta condició. La penitència era més suau pels *libels*, als quals a l'any 251 els concedí el perdó.

En qualsevol cas, en perill de mort, com el perill de pesta o la següent persecució, se'ls donava el perdó, la qual cosa succeí en massa l'any 252, en aproximar-se la persecució de Galiè. En aquest assumpte Cebrià estigué totalment d'acord amb el Papa Corneli (251-253), Cartes 42-52-57-59 i 60

A través de les seves cartes, i amb la paciència i dolçor que li eren característiques, unides a una marcada fermesa i un extraordinari valor, Cebrià aconseguiria unificar les dues faccions del laxisme i del rigorisme d'Àfrica. En canvi a la resta de l'Imperi els novacians encara resistiren uns tres segles més.

6- L'OBRA ESCRITA DE SANT CEBRIÀ

L'obra de Sant Cebrià correspon a la d'un home culte i equilibrat, i encara que admirava molt Tertul·lià, i gran part de la seva obra s'hi inspira, sabé evitar els seus extremismes, que tants problemes li reportaren, al llarg de la seva vida, en canvi, però, no té la penetració de Tertul·lià. A Tertul·lià se'l considera com la baula que uneix el cristianisme grec i el llatí. És a través de Tertul·lià que es fa present en el món llatí tota la problemàtica teològica del segle segon, desenvolupada al món grec. Amb Cebrià, s'assistirà a un progressiu i més dominant esperit llatí a l'Església occidental, en el sentit d'afermar-se en una línia més pràctica i moral i amb preocupacions preferentment d'organització i de disciplina eclesiàstica.

L'obra de Sant Cebrià no pretén ser un tractat complet de teologia per a les generacions venidores; de fet, creia que la fi del món era imminent. Moltes de les reflexions de Sant Cebrià han estat puntals de posteriors reflexions teològiques de l'Església, tot i que Sant Cebrià només les escriví per resoldre els problemes pràctics en què es trobaven els cristians dels seus temps, això sí, cercava una solució perfecta amb una base sòlida i sense escatimar temps d'estudi. Tant és així que amb Cebrià l'Església féu un pas endavant. Molts autors el consideren com a un dels pares de l'Església.

Cal recordar que Jesús no dictà les normes organitzatives de la relació entre els cristians. A més, no escriví el Nou Testament, i ni tan sols una sola carta. Jesucrist ens ensenyà el camí, i han estat els qui Ell escollí, els deixebles i els seus successors, els qui han anat estructurant l'Església al llarg de la història, d'acord a les necessitats en cada temps. I així segueix succeint. S'accepta que fins ben entrat el segle IV no s'aconsegueix la precisió dogmàtica de moltes veritats del Credo, i per tant en el temps de Sant Cebrià gran part de la praxi eclesial era, com ara, variable.

Sant Cebrià fou un profund estudiós de la Bíblia. Per interpretar-la

cercava diversos versicles i així aconseguia una interpretació equilibrada i ajustada, tal com avui dia se segueix fent. Sant Cebrià estigué molt encertat en la majoria d'anàlisi que féu llevat d'una, l'anàlisi dels batejats pels cismàtics, on l'opció que prengué no fou compartida pel Papa, i 50 anys després fou definitivament derogada.

Els escrits de Cebrià són d'un extraordinari valor històric i humà. Com a bon organitzador i administrador, degué arxivar-ne còpies. Moltes, malgrat tot, s'han perdut.

L'obra de Sant Cebrià es pot dividir en tres tipus d'escrits:

1) LES CONFESSIONS. Una única obra anomenada "*Carta a Donat*", la qual representa la primera obra literària del seu gènere. És el primer escrit de Cebrià i l'únic que no conté referències a la Bíblia. Hi confessa els pecats anteriors i relata amb una literatura perfecta els meravellosos efectes de la seva conversió. La "*Carta a Donat*" és considerada per alguns autors com a la carta 1, però per a altres, no.

2) LES CARTES O EPÍSTOLES. Se'n conservem 81, però 16 no són de Cebrià, sinó dirigides a ell, encara que sobre els mateixos assumptes pastorals. Són predicacions escrites molt ben rumiades, tant és així que en moltes de les cartes, Cebrià, en lloc de repetir o actualitzar un raonament fet en una altra carta d'un altre destinatari, la cita i adjunta còpia. Cap de les cartes conserva la data, però sí el destinatari, llevat de dues. Les cartes estan escrites en llatí culte/col·loquial mentre que els tractats empren un llenguatge més retòric.

3) ELS TRACTATS. Escrits per a ser llegits en un Concili, la majoria.

-*Els ídols no són déus*. En aquesta obra prova que les divinitats paganes, no eren déus sinó antics reis que, pel seu gloriós record, varen començar a rebre culte després de morts.

-*Testimonis*. Tres llibres de textos sobre l'Escriptura, que tingueren una rellevància especial en la predicació de l'Església d'aquell temps.

-*Sobre els vestits de les verges*. Escrit probablement l'any 249 acabat de ser consagrat Bisbe. Qualifica les verges de "*porció més il·lustre del ramat de Crist*" i declara que "*han de vestir amb modèstia i simplicitat i evitar anar a bodes excessivament mundanes*". S'inspira en el llibre de "*Cultu feminarum*" de Tertul·lià, però traslladant les seves idees a una sàvia urbanitat d'esperit. En temps de Cebrià s'entenia per verges el que avui dia entenem per monges.

-*De la unitat de l'Església*. El més conegut i influent. Està escrit tenint present els cismes de Novacià i Felicià, més del primer, explicat abastament al capítol 4, en aquest llibret. Hi glossa tot el seu pensament sobre la unitat de l'Església.

-*Dels apòstates*. Escrit a la primavera de 251 fou llegida i aprovada en el Concili cartaginès de 251 i esdevingué el manual d'actuació enfront del tema dels apòstates els lapsi i els libels-. Agraïx a Déu els qui han pogut superar la prova, i lamenta que molts germans hagin cedit en la persecució, i demana als confessors que no intercedeixin per ells, impeding-los de realitzar la saludable penitència que precisen.

-*L'oració del Senyor*. També conegut com "*Del Parenostre*". S'inspira en el tractat "*De Oratione*" de Tertul·lià. Escrit a finals de 251. És un bell tractat sobre l'oració en general, en què afloren els íntims sentiments de la seva ànima. Es deté en particular en el Parenostre, l'oració més excel·lent i que és, en realitat, un compendi de tota la Bíblia. Exalta el costum de resar a les hores de tèrcia, sexta i nona en honor de la Trinitat, si bé creu que és millorable i conclou que el vertader cristià ora incessantment dia i nit.

-*Sobre les bones obres i l'almoïna*. Tractat escrit l'any 256 sobre la

caritat. Cal tenir present que en aquella època la paraula caritat significava amor, i és, en aquest sentit, que cal ajudar els germans; per amor. Si avui dia caritat té un significat quasi pejoratiu és degut a una mala aplicació de la caritat cristiana, per alguns de nosaltres.

-Sobre la mort. Escrit arran de la pesta i la persecució de Deci. Hi explica quin és el significat de la mort per un bon cristià. No hi ha res que distingeixi millor un cristià d'un pagà, diu, que la forma d'encarar el final de la vida.

-A Demetri. És un dels seus escrits més vigorosos i originals. Demetri feia responsables els cristians de tots els mals de l'Imperi, guerres, pestes, fams, sequera,... Cebrià en aquest escrit raona com el comportament dels cristians no pot fer enfadar cap Ésser superior que estimi els homes, ans el contrari, i com és el comportament dels pagans allò que no s'escau amb els desitjos d'un Déu vertader. És en el fons una apologia del Cristianisme.

-Dels béns de la paciència. Escrit durant les turbulentes controvèrsies amb el Papa Esteve I sobre el Baptisme dels heretges.

-De la gelosia i l'enveja. Possiblement escrit en les mateixes circumstàncies anteriors, cita l'enveja com a una de les malalties més perilloses de l'ànima que esdevé una de les principals enemigues a la unitat de l'Església. Afronta les gelosies de capellans i bisbes, en no ser elegit un mateix per una ordenació, o en capficar-se en no reconèixer un altre com a superior.

a-Exhortació al martiri dirigida a Fortunat. Cebrià, a petició del bisbe Fortunat, presenta material bíblic per meditar el significat del martiri, i enfortir la fe cristiana, davant la imminent persecució de Valerià.

v
d
e

7- EL PENSAMENT DE SANT CEBRIÀ

Cebrià raona sempre a partir de la Bíblia, i més que recolzar el seu pensament en l'autoritat dels seus diversos passatges, és el seu pensament que està relligat en un ambient bíblic. Alguns tractats, com el de Fortunat, són, fins i tot, gairebé exclusivament un seguit de cites bíbliques sense quasi cap aportació. Cebrià creu que la Bíblia s'interpreta en ella mateixa i en cita sempre diferents passatges per a obtenir així una llum més eficaç, talment com si aquests marquessin els distints límits del camí per a seguir Jesús. Per comprendre aquesta interpretació podem fer una similitud amb el pla d'una figura en volum; per imaginar una figura en tres dimensions, dibuixem en el paper distintes seccions per punts i direccions diferents convenientment elegides. D'igual manera, la Bíblia, escriu en narrativa veritats simplificades de la realitat, que han de ser interpretades amb altres parts de la Bíblia, per comprendre el missatge complet.

Cebrià no és un teòleg profund, ni un intel·lectual com Sant Agustí d'Hipona, veí de Cartago, 100 anys després. És un home intel·ligent, hàbil retòric, home de govern, literàriament un xic barroc. Tenia les qualitats que ha de tenir un bon polític; a més de les habilitats comunicatives, d'anàlisi i de consens, la passió per la seva gent. A Sant Cebrià li interessen més les ànimes que les idees, i sovint tracta de justificar les seves encertades actuacions amb teories que no ho són tant, o que, fins i tot, són contradictòries amb alguna establerta per ell mateix, en una altra ocasió.

Pensament sobre el significat de la vida, el martiri i la mort.

Avui dia està de moda parlar d'educació en valors i d'escala de valors. Tots estem d'acord que el ser humà té una escala de valors i en les seves actuacions prioritza els valors alts i deixa en segon terme els més baixos. Podríem dir que l'escala de valors de Sant Cebrià seria molt semblant a l'escala de valors d'un cristià d'avui dia, però la principal diferència estaria en el primer valor. Mentre

que la societat actual té com a valor més alt, la vida humana, Cebrià, té un valor per davant de la vida pròpia, tot i mantenint per a aquesta un valor molt alt, superior a la resta de valors. Aquest valor que Cebrià, encertadament, té per sobre de la vida humana, és la vida espiritual de l'home, i tot el que comporta. El fet que aquest primer valor de Cebrià, sigui desconegut o ignorat per part de la societat d'avui dia, fa difícil la comprensió d'alguns dels seus raonaments.

El pensament de Sant Cebrià es podria resumir en què els cristians estem en aquest món de pas, per voluntat i gràcia de Déu, i per complir-ne els seus desitjos, que desconeixem quins són. Déu ens dona força i ens ajuda a seguir el seu camí, però sempre l'última decisió és nostra. Cebrià creu que l'home és lliure per seguir el camí de Jesús o no fer-ho. En el comentari al Parenostre, quan analitza la frase *"facis la vostra voluntat així a la Terra com es fa en el cel"* ens diu que *"no és en el sentit que Déu faci el que vulgui, sinó en el sentit que nosaltres siguem capaços de fer el que Déu vol. Qui, en efecte, pot impedir que Déu faci el que vol? En canvi, nosaltres sí que el mal ens pot impedir la nostra total submissió a Déu, en sentiments i accions, per això demanem que es faci en nosaltres la voluntat de Déu, i per això necessitem la voluntat de Déu, és a dir, de la seva protecció i ajuda."*

Per Cebrià els homes que no volen seguir Déu i elegeixen voluntàriament una altra cosa com a més important a la seva vida, estant creant un ídol, o fals déu, que substitueix Déu. *"Qualsevol cosa que l'home prefereix a Déu, d'això en fa un déu"*

El cristià "passa" dels plaers d'aquest món perquè pensa en l'altra vida, on es trobarà amb Déu i els germans. El cristià no fuig del món per por d'aquest, sinó que el menysprea perquè ha estat cridat a millor lloc. Per això el martiri no és un trauma, ans el contrari, és un honor. El martiri és una corona, et porta directe a la glòria, serveix de bateig, i l'anomena *"bateig de sang, millor que el de l'aigua"* i

que fins i tot perdona els apòstates. Tant és així, que en temps de la pesta, quan Cebrià ajuda els malalts, si li preocupa contagiar-se de la pesta, no és per morir sinó justament perquè la mort el privaria de l'honor del martiri.

No obstant, els cristians tenien prohibit presentar-se als magistrats romans per aconseguir el martiri, el cristià no promou la persecució, només la tolera; el cristià no cerca el martiri, només l'accepta. Les actes del martiri escrites pel magistrat romà confirmen aquesta tesi. En el primer judici el destermen i ho accepta, en el segon judici, un any després, el condemnen a mort, i agraeix a Déu aquest privilegi.

Sant Cebrià està convençut que Crist ja regna en aquest món, però que el maligne també hi és, i vol recuperar les ànimes salvades per Jesús. Per això, el maligne és l'instigador de la persecució, i se serveix de l'Emperador, els magistrats i altra gent de bona fe, per tal que els cristians tornin a adorar els ídols. Per Cebrià, el culte als déus pagans és el culte al diable, la qual cosa explica la duresa amb què tracta els qui han cremat encens als ídols per salvar la vida. A més, creu que el maligne, és qui ha enganyat els cristians cismàtics i a través d'ells despista alguns cristians, no permetent-los fer la penitència necessària, o bé negant-los el perdó amb la qual cosa els aboca a la desesperació.

Però amb la mateixa força que posa el maligne darrera la persecució també indica que res no fa, que Déu no li ho permeti. Déu mesura en cada instant la intensitat de la prova a què se sotmet cada cristià. El maligne no fa res sense el consentiment de Déu, ni tan sols matar els màrtirs, sinó que és Déu qui dona l'honor de la corona del martiri, als millors cristians. Referent els confessors, també diu que Déu no ha permès que fossin morts perquè els té reservada una missió a la terra. Cebrià entén els mals d'aquest món com a una correcció paternal de Déu, i, com a tot càstig, és fet amb la intenció de fer-nos millorar o en primera instància reflexionar.

Si bé en certs moments accepta que el martiri és degut als pecats dels homes, no fa tesi d'aquest fet i també contraposa que és més important la correcció; moltes vegades no és més que una prova o un repte, que Déu ens posa, com a Abraham.

En el llibre "*Exhortació al martiri*", exposa que és normal que els bons siguin perseguits; sempre ha estat així, comença la llista en Abel, passa per Jacob, Josep, David, Elias, Zacaries, els tres joves del forn de Babilònia, Daniel, Tobies, i els set germans del segon llibre dels Macabeus, el mateix Jesús, i acaba en el llibre de l'Apocalipsi, on el vident contempla una multitud innombrable de màrtirs.

Pensament sobre l'oració i la lectura de la Bíblia.

La força que tenen els cristians per superar la duresa de la persecució, l'obtenen de Déu a través de l'Eucaristia, de l'Oració i de la lectura de la paraula de Déu.

Considera que la Bíblia és paraula de Déu, no només pel seu origen, sinó també perquè en llegir-la es transforma en paraula de Déu i actua en cada moment segons la necessitat concreta.

Cebrià dona molta importància a l'oració. Tal i com ja hem comentat abans, considera que el Parenostre és un resum de la Bíblia, i en el tractat del Parenostre diu que el més important no són les paraules que s'utilitzen en l'oració, sinó com es diuen; ja que en l'oració qui parla és el cor i no les paraules. L'oració ha de sortir d'un cor humil com el del públicà. Cal pregar en privat, amb to de veu calmat, amb un vestit adequat, i tota una sèrie de bones recomanacions per evitar que l'oració esdevingui un acte d'imatge social, i sigui realment un diàleg amb Déu. Diu "*Sigues constant, tant en l'oració com en la lectura de la Bíblia. En el primer cas parles tu amb Déu, en el segon, parla Déu amb tu.*"

Pensament sobre la unitat de l'Església:

Si hi ha hagut un escriptor eclesiàstic que hagi propugnat la unitat

de l'Església, és Cebrià: la seva obra "*De catholicae Ecclesiae Unitate*" (any 251) i les seves cartes ho proclamen. Pensa que és possible una unitat eclesial sobre la seva pròpia constitució orgànica, tal com ha acabat succeint. Per Cebrià, l'Església està essencialment marcada per la unitat i no és que es fraccioni en parts, sinó que es difon i es multiplica pel món. Les Esglésies locals són el fet particular de l'única Església universal.

Les divisions i problemes de l'Església del seu temps feren que el seu amor per la unitat es tornés cada cop més sensible i apassionat; així relata Cebrià, "*l'Església és una sola, encara que s'escampa àmpliament formant una multitud a conseqüència de la seva creixent fecunditat. Igual que són molts els raigs de sol, però una sola és la llum i són moltes les branques de l'arbre, però un sol és el tronc, fermament arrelat a terra; i quan d'un sol aigüaneix flueixen molts rierols, encara que, per l'abundant quantitat d'aigua que emana sembla una multiplicitat la que es difon, roman la unitat en l'origen. Separa del sol un dels seus raigs i la unitat de la llum es trencarà amb aquesta divisió. Arrenca de l'arbre una branca i aquesta no podrà ja germinar. Talla de l'aigüaneix un rierol i aquest s'assecarà. Així, també l'Església inunda de la llum del Senyor, escampa els seus raigs per tot el món i, tot i així, és una sola la llum que es difon per tot arreu i no es divideix la unitat del cos*". En definitiva "*hi ha un sol Déu, un sol Crist, una sola Església de Crist, una sola fe i un sol poble, conjuntat en la sòlida unitat d'un cos mitjançant el vincle de la concòrdia*". Per Cebrià, la unitat de l'Església és un concepte semblant a la unitat de Déu; el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, semblen diferents però són el mateix. Cebrià il·lustra aquesta imatge amb la frase "*no pot tenir Déu per Pare, aquell que no té l'Església per Mare*" encara popular als nostres dies.

L'episcopat, així com l'Església és una, també ha de ser una realitat única i indivisa. Si un bisbe, s'allunyés de la unanimitat del cos

episcopal, immediatament quedaria separat de l'Església i ja no podria representar-la. Tots són pastors, però se'ns mostra un sol ramat. Cebrià estava convençut que tots els bisbes havien de pensar igual, ja que tots estaven plens del mateix Esperit Sant, i per tant no podien discrepar entre ells perquè l'esperit és el mateix. Això, que és en part cert, oblida la llibertat de cada persona que Cebrià també defensa en algun altre moment i per tant en tragué alguna conclusió no del tot encertada.

En aquest sentit Cebrià anava molt més enllà que el concepte actual de democràcia. Cebrià escoltava la veu de tothom, però al final s'havia d'obtenir el consens, no en tenia prou amb la majoria. Valgui com exemple aquest paràgraf de Cebrià, on subratlla la importància de tots els fidels dins la comunitat: *"convé a la disciplina, i a la vida mateixa que tots nosaltres hem de guardar, que els responsables de l'assemblea tots els cristians- amb el clergat, en presència d'aquells del poble que no hagin caigut, i els que s'ha d'honorar per la seva fe i temor de Déu, puguem regular totes les coses per una deliberació comuna."* I a més, *"és necessari seguir i observar la tradició divina i la pràctica apostòlica: quan s'hagi d'ordenar un cap per al poble fidel, és necessari que es reuneixin els bisbes, de la província, i que l'elecció del bisbe es faci en presència del poble, que coneix perfectament la vida i que ha pogut estimar la conducta de cadascú vivint al seu costat."*

El paper del bisbe de Roma, el Papa, ha creat diverses controvèrsies al llarg de la història de l'Església. Per Cebrià tots els bisbes són iguals, i solament han de donar compte a Déu dels seus actes, però a la vegada, l'episcopat és únic, del qual en participa cada bisbe, de la mateixa manera que l'Església és única, però està composta per molts fidels. Cebrià creu que és possible, una unitat en la fe, de tot el col·legi episcopal, la unitat del qual han de procurar tots, especialment el bisbe de Roma, la primacia del qual, com a

successor de Pere reconeix, però que de fet queda reduïda a una primacia espiritual i moral, i fins i tot doctrinal, no d'estricta jurisdicció. Tot això ho raona, tal com esdevingué el seu mètode, analitzant en conjunt diverses cites de la Bíblia. El Senyor diu a Pere *"Pastura les meves ovelles"*, Mt 16, 18-19 i també després de ressuscitat, Jn 21, 16, i encara que després de la resurrecció confessa el mateix poder a tots els deixebles, Jn 20, 21-23, cal tenir present que Jesús digué a Pere, *"ets Pedra, i sobre aquesta pedra edificaré la meua Església"*, entre altres raonaments que fa, els quals no podem abordar en aquest petit resum.

Cebrià acaba sentenciant que el bisbe de Roma *"és la matriu i l'arrel de l'Església catòlica"* i sobretot *"Càtedra de Pere i Església principal de la qual deriva la unitat episcopal"*.

Cebrià escriu aquest tractat l'any 251, molt abans del problema que tingué amb el Papa Esteve I. Durant l'enfrontament no canvià el seu posicionament, sinó que actuà en conseqüència, desenvolupant la paciència en un bonic tractat.

Pensament sobre el problema dels batejats:

L'Església afirma que el Bateig és inesborrable, i per tant una persona no es pot rebatejar. En això Cebrià i Esteve I estaven d'acord, i a més ambdós creien que era pecat rebatejar. El problema dels rebatejats rau en si el bateig anterior es podia considerar realment un bateig o no.

La tradició romana afirma que el Baptisme és una gràcia que arriba directament de Déu, i per tant l'estat de gràcia de qui l'aplica no el pot invalidar. El Baptisme és eficaç sempre que qui el rep, ho desitgi de tot cor. La tradició romana diferencia dues accions en el Baptisme; el Baptisme pròpiament dit, fet amb l'aigua, i la recepció de l'Esperit Sant que es fa imposant les mans. Per això el Papa Esteve I digué a Cebrià que només imposessin les mans. El Papa considerava vàlid el Baptisme, però no la recepció de l'Esperit Sant. El Papa Esteve I no fou capaç de fer raonar Cebrià, i els seus punts

de vista es mantingueren distants. Aquesta tradició fou acceptada posteriorment per Àfrica al Concili de l'any 314, 56 anys després de la mort de Cebrià.

En canvi, la tradició africana que Cebrià segueix, des de Tertul·lià, amb l'aprovació del Concili, deia que *"els cismàtics són heretges, i per tant no tenen cap poder ni dret"*. Aquest raonament, Cebrià el desenvolupa amb energia i el lliga amb la unitat de l'Església. Sant Cebrià ho raona així *"Qui està fora de l'Església no pot tenir l'Esperit Sant i per tant no pot batejar"* i també *"i havent abandonat la font de la vida prometen la gràcia de l'aigua de la vida i de la salvació. Els homes no són allí rentats sinó embrutats, ni els pecats perdonats sinó incrementats encara més"*. L'Església actual no comparteix aquest raonament de Cebrià, i accepta que es pot tenir l'Esperit Sant encara que s'estigui a fora l'Església, però en aquell moment Cebrià ho veïé així. Fou una llàstima que el papa Esteve I no sabés explicar-li-ho correctament.

Aquest és un bon exemple en el qual es demostra que no sempre els arguments que semblen bons a primera vista són vàlids, i també, que el fet que la majoria ho aprovi, signifiqui una certesa. Dos ídols molt comuns en els nostres temps.

L'antic testament

Cebrià creu que els personatges de l'antic testament són el que són en la seva realitat històrica, però al mateix temps, prefiguren a Crist i a les realitats cristianes; és a dir són el camí que arriba a Crist. Així afirma que *"trobem que els patriarques, els profetes i tots els justos, en la imatge precursora, portaven la figura de Crist, així succeeix amb Abel, amb Abraham, amb Isaac, prototipus de la víctima divina, amb Jacob, amb Moisès, ... Per tant amb l'esdeveniment de Crist i la intel·ligència del cristianisme, es revelarà amb absoluta transparència, aquest significat amagat."*

8- SEGONA, TERCERA PERSECUCIÓ I MORT

L'emperador Trebonià Gal, Gai Vibi, militar i governador de la Mèsia, l'any 250, fou salvat dels gots per Deci, però l'any següent traï Deci en una batalla i li ocasionà la mort. Els militars l'elegiren Emperador. Trebonià Gal decretà l'any 252 una altra persecució, la qual fou molt més suau que la de Deci i no arribà a Cartago, encara que el rumor de la possible arribada, accelerà el perdó dels *lapsi*. A Roma, en canvi, provocà el Martiri dels Papes Corneli i del seu successor Luci, entre d'altres. Trebonià Gal morí a mans dels seus soldats quan intentava sufocar la rebel·lió interna d'Emilià, que fou elegit Emperador per les tropes de la Mèsia en prometre'ls una indemnització per haver derrotat els gots. Posteriorment Emilià fou reconegut Emperador pel senat i no decretà persecució als cristians, però morí poc després a mans dels seus soldats en no complir la promesa que els havia fet. Tots aquests assassinats i traïcions, il·lustren la decadència de Roma que Cebrià havia descrit amb anterioritat en la *"Carta a Donat."*

El següent Emperador, Valerià, inicià el seu mandat deixant en pau els cristians. Però l'any 257, la tolerància es transformà en persecució per la por a la força del cristianisme, i probablement per l'afany d'apoderar-se dels seus béns. Per altra banda, els bàrbars esdevenien cada vegada més violents. Temorós s'excità i redactà dos edictes. El primer el 257, obligava a adorar els déus romans als membres de la jerarquia, i prohibia les reunions. Hi hagué certa suavitat en l'aplicació i els resultats no foren gaire espectaculars. Així mentre que el Papa Esteve I era exiliat i moria màrtir a l'exili el 2 d'agost de 257, Sant Cebrià el dia 30 d'agost de 257 solament fou exiliat a la veïna ciutat de Curubis. A Cebrià el detingué i l'interrogà el procònsol Aspasi Patern, i tal com consta a les actes, es mantingué ferm en la fe durant tot l'interrogatori. Sembla que la persecució pretenia més aviat fer por als cristians i aconseguir la

seva reconversió al paganisme, que no pas l'extermini de tots els cristians, ja que els cristians eren quasi la meitat dels habitants de l'Imperi. Per aquest motiu, les autoritats perseguïen especialment els bisbes i els sacerdots.

Donada la poca eficàcia del primer edicte, el 258 l'Emperador Valerià en promulgà un altre de més contundent. Pena de mort principalment als jerarques, exilis i confiscació de béns. El Papa, ara Sixt II, en ser descobert celebrant missa a les catacumbes de Calixt, fou dels primers a caure, juntament amb quatre diaques, un d'ells Sant Llorenç, molt venerat també a les nostres terres.

Aquesta situació no és exclusiva d'aquells temps. Actualment els cristians són perseguits a molts llocs, i fa pocs anys, a Valldoreix, durant la guerra civil, a la casa de Dr Puig i Roig, se celebrava missa a la gruta de la mina, i el doctor s'amagava dels perseguidors a la cisterna subterrània, i es tenia cura que el servei no en sabés res per evitar ser descoberts. La diferència amb la persecució de Valerià és que en aquells temps la persecució era del govern i existia un judici, mentre que durant la guerra civil la persecució era de les milícies, i el govern no la sabia controlar, i normalment no existia judici, eren els mateixos milicians que, en nom d'una mal entesa democràcia, executaven els creients. És preocupant que hi hagi qui encara presenti aquella època com un temps modèlic de llibertat.

Cebrià com a personatge conegut arreu de l'imperi, fou un objectiu estratègic de Roma. Les actes del judici de Cebrià, escrites per la pròpia magistratura romana, i que segons els estudiosos són de les més fidedignes que es conserven, relaten els fets amb força detall. El nou procònsol Galeri Màxim va cridar Cebrià de l'exili el dia 13 de setembre de 258 però aquest no el va jutjar fins l'endemà per motius de salut. Concreten les actes que Cebrià passà la nit a casa de l'agutzil, en el carrer de Saturn, entre els carrers de Venus i de la Salut, i que allí hi acudí una gran multitud de germans a fer-li costat.

L'endemà al matí, dugueren Cebrià a la Villa Sexti. La multitud el seguí per recolzar-lo en el judici.

En el judici, el procònsol exigeix a Cebrià que ofereixi sacrificis als déus, i Sant Cebrià s'hi nega. El procònsol li demana que reflexioni, i que pensi en ell mateix, i Cebrià li diu: *"fes el que se t'ha manat, en cosa tan justa no fa falta reflexió alguna"*

El procònsol es retirà a deliberar amb el seu consell, i de mala gana condemnà Cebrià *"per ser cap i abanderat d'homes delinqüents que han fet els més abominables crims, i que ell servirà d'escarment a qui agrupà en la seva maldat"* dit això pronuncià la sentència *"manem que Tascio Ciprianus, sigui passat pel fil de l'espasa"*

A aquesta sentència el bisbe exclamà *"Gràcies, Déu meu"*

La multitud de germans cridava *"nosaltres també volem ser degollats amb ell"* mentre seguien Cebrià cap al camp on havia de ser degollat. Arribat al lloc, es tragué el barret i la capa, i s'agenollà i prostrat amb el rostre a la pols, orà al Senyor. Després es tragué la dalmàtica i la donà als diaques, i quedà esperant el botxí. Arribat aquest ordenà als seus que li donessin 25 monedes d'or pel servei, i ell mateix s'embenà els ulls. En no poder lligar-se les mans ho feren un prevere i un diaca. Mentre, la gent estenia llençols i mocadors davant de Cebrià.

El botxí tallà el cap de Cebrià amb un cop d'espasa. Era el dia 14 de setembre del 258. Cebrià fou mort decapitat per la seva condició de noble. Altres cristians, de classes més baixes rebien sentències molt més denigrants.

El seu cos no pogué ser enterrat fins a la nit, fou conduït triomfalment i amb gran veneració entre ciris i torxes, al sepulcre d'un cristià situat al camí de Mapala, vora dels dipòsits d'aigua de

Cartago. Als pocs dies morí sobtadament el jutge Galeri, i uns mesos més tard l'Emperador Valerià fou fet presoner pels seus enemics en una guerra a Pèrsia, i esclau i presoner romangué fins a la seva mort.

Durant el regnat de l'Emperador Valerià, també a Catalunya i hagué persecucions. La més documentada és la de Sant Fructuós, que juntament als seus diaques Auguri i Eulogi, foren executats el dia 21 de gener del 259, només quatre mesos després de Cebrià. En aquest cas, com que no eren nobles, varen ser cremats vius a l'arena de l'amfiteatre romà de Tarraco davant de molts testimonis. D'aquest procés també se'n conserven les actes escrites pels romans, si bé en aquest cas, les diverses còpies manuscrites realitzades, sembla que han afegit força paràgrafs a les originals, alguns d'ells de dubtosa validesa històrica.

9- LA PETJADA DE SANT CEBRIÀ A SANT CUGAT

La petjada que Sant Cebrià deixà a l'Església fou molt gran en els temes que desenvolupà, i en especial el de la unitat de l'Església. Des del Concili Vaticà II se'l considera el pioner de la col·legialitat dels bisbes amb el Papa.

El Concili Vaticà II, al segle XX, com si volgués fer un compendi dels primers quatre capítols del "*lumen gentium* " no troba res millor que una cita del llibre del Parnostre de Cebrià, per expressar sintèticament què és l'Església. "*L'Església universal apareix com << un poble reunit en virtut de la unitat del Pare, i del Fill, i de l'Esperit Sant >>*"

Cebrià fou un escriptor molt llegit a l'Edat Mitjana com ho testifica el gran nombre de còpies manuscrites de la seva obra que ens han arribat, i, fins a Sant Agustí, se'l citava al costat de les escriptures, com a la referència més important. Sant Jeroni, el traductor de la Bíblia anomenada "*La Vulgata*", vora l'any 400 des de Betlem, digué d'ell "*És superflu redactar el catàleg de la producció del seu geni, perquè les seves obres brillen amb una llum més esplèndida que el sol*".

Sant Agustí d'Hipona, proper a Cartago, vora l'any 400, dirà, "*Alguns pobles l'han conegut mitjançant llengües estrangeres, altres per les seves mateixes cartes. La seva glòria s'ha estès per multitud de nacions, tant per la fama del seu heroic testimoni, com pels seus llibres de lectura tan agradable i dolça*".

Però la petjada de Sant Cebrià a Sant Cugat és encara anterior, i data molt probablement de la visita que Sant Cugat féu a la nostra terra, al segle III.

La tradició diu que els màrtirs van directes al cel sense passar pel purgatori, i en conseqüència, ja a partir de la seva mort, els fidels pregaven als màrtirs perquè intercedissin per ells davant Déu. La marxa triomfant per enterrar el seu cos el dia del martiri, així ho

reafirma. Sant Cugat (Cucuphas que significa estrella) nasqué a Scil·li prop de Cartago pocs anys després de la mort de Cebrià, i per tant era més que probable que fos devot de Sant Cebrià i que transmetés la seva devoció i ensenyances allí on anés.

Sant Cugat era comerciant i viatjava arreu de l'Imperi. L'últim dels seus viatges fou a Barcelona, on vingué amb sant Feliu, qui morí màrtir prop de Girona. Conten els pocs documents existents que, camí de Terrassa per l'actual camí de Sant Medir, fou pres i retingut al Castrum Octaviarum, campament militar romà situat on ara és el monestir. Tot això passava l'any 304 durant la persecució manada per Diocleciana la més cruenta de la història, 9 anys abans que Constantí abolís oficialment la persecució als cristians. Sant Cugat fou degollat el 25 de juliol del 304 on ara és el claustre, probablement al lloc on hi ha les restes d'una ermita paleocristiana del segle V. Fou deixat sense enterrar. L'endemà, els romans, mataren dues noies filles de Mataró, Santa Juliana, i Santa Semproniana, perquè li havien donat sepultura, la qual cosa significa que tenia amistats a la nostra terra. També ens consta que Sant Pacià, 310-390 bisbe de Barcelona, sentia una forta admiració i devoció per Sant Cebrià.

El 18 octubre de 1.047 es consagra el temple parroquial a Sant Cebrià, temple que ja feia molt de temps que era la parròquia de Sant Cebrià, tal com consta en documents anteriors, els quals generalment són testaments que la utilitzen com a límit de propietats. L'any 1.130 el monestir de St. Cugat regalà l'oratori de Sant Vicenç de Valldareix a la parròquia de Sant Cebrià per substituir el temple de Sant Cebrià que estava en ruïnes per les contínues invasions dels sarraïns. El fet que es posés de sant titular Sant Cebrià i es deixés Sant Vicenç com a segon, indicaria la tradició i devoció a Cebrià.

És molt probable doncs, que l'Església de Sant Cebrià de Valldoreix, representi una tradició local iniciada pel mateix Sant Cugat.

10- GOIGS DEL GLORIÓS SANT CEBRIÀ

Els goigs són una composició poètica cantada, generalment en llaor de la Mare de Déu, o d'un Sant. Es té constància de goigs des del segle XII, encara que hom suposa que la tradició és anterior. A la terra catalana, els goigs encara formen part de la cultura popular i estan molt estesos i arrelats. Trobem goigs escrits i musicats per autors anònims, però també gran quantitat han estat escrits per poetes de renom com ara Verdaguer, Maragall, Maria Antònia Salvà, Pere Serafi, Francesc Vicent Garcia, Costa Llobera, etc.

Des del segle XVI els goigs són impresos en papers solts, i en general cada confraria, església o ermita, té una redacció i música pròpies. Han estat un instrument de transmissió i conservació dels valors dels sants, i de la llengua catalana, per bé que en alguns casos també foren utilitzats com a instrument polític.

A Valldoreix, per la Festa Major, encara es canten els goigs a Sant Cebrià que foren escrits, sobre una música popular, pel prevere Mn Pere Dalmau l'any 1710, rector de la nostra parròquia de Valldoreix. En aquesta data, s'acabava de construir el retaule de l'altar major dedicat a Sant Cebrià. A la pàgina següent transcrivim el text dels goigs, que actualment es canten a la Missa solemne de la Festa Major, i que és la versió adaptada al català actual, pel prevere Mn Jordi Sales, també rector de la parròquia, l'any 1987

Goigs del gloriós bisbe Sant Cebrià, Màrtir,
patró titular de la Parròquia de Valldoreix

Protomàrtir africà
de Prelats llum, nord i guia:

*Ampareu-nos nit i dia
Gloriós sant Cebrià*

Els ídols renunciàreu
exhortant-vos un prevere,
amb l'exemple i sa manera
el Bon Déu aconseguireu;
lletres humanes deixàreu
i la càtedra que us honrà.

Ampareu-nos nit i dia...

De la muller apartat
apreneu el catecisme
i després el Sant Baptisme
elegit el cast estat;
els tresors haveu donat
als pobres amb franca mà.

Ampareu-nos nit i dia...

Cartago la pàtria vostra
veient vostre zel insigne
us fa d'ella Bisbe digne
com vostre fugir demostra;
vostra humilitat per fi es postra
i el bisbat prompte accepta:

Ampareu-nos nit i dia...

Amb singular vigilància
cuideu de vostres ovelles:
pobres, infants i donzelles,
de tots teniu molta ànsia,
exhortant-los que amb constància
resisteixin al tirà,

Ampareu-nos nit i dia...

Amb cartes els animeu
a sofrir el sant martiri
de Patern en llur deliri
vèncer, vós els exhorteu
a vostra Seu torneu
puix Galeri ho manà

Ampareu-nos nit i dia...

El procònsol amb rigor
vos pregunta de la fe,
degollant-vos resolué
donant vós a Déu lloança
i al botxí monedes d'or
vostra caritat donà

Ampareu-nos nit i dia...

Puix que sou tan poderós,
i tant en el Cel podeu
supliqueu a nostre Déu
pel devot que a vós acut
logrant fervent i just
tot quan us suplicarà

Ampareu-nos nit i dia...

En nostres necessitats
penes, treballs i dolors
atengueu nostres clamors
recorrent atribolats;
deixeu-nos ben consolats
quan el poble us pregarà;

Ampareu-nos nit i dia...

Puix goseu tan sobirà
goig amb glòria i melodia

Ampareu-nos nit i dia...

Bibliografia:

Per fer aquest resum de la vida de Cebrià, hem consultat els següents llibres:

Sant Cebrià, Epistolari, fundació Bernat Metge, Barcelona 1931

Marcelino Merino Rodríguez, BIBLIOTECA PATRÍSTICA V12 CIPRIANO, la unidad de la Iglesia, el Padrenuestro, a Donato, CIUDAD NUEVA 1991

Pedro Langa, O.S.A. Vida de los santos día a día NUEVO AÑO CRISTIANO

J.A. CAMPOS: Obras de San Cipriano. Tratados, cartas. Biblioteca de Autores Cristianos Madrid, 1991

J.QUASTEN: Cipriano, en; PATROLOGIA I Hasta el Concilio de Nicea. Biblioteca de Autores Cristianos Madrid, 1968

P.LANGA; San Cipriano i la controversia baptismal del siglo III Religión i Cultura, 26 1980.

R.TREVIJANO; Patrologia. Biblioteca de Autores Cristianos Madrid, 1994

J.CAPMANY, Pbro, San Cipriano de Cartago, maestro i pastor en la persecución. Esstudios Eclesiásticos.